

Zdanenie plnení poskytovaných zamestnávateľom svojim zamestnancom („zamestnanecké benefity“) – 1. časť

Ing. Viera Mezeiová
Ministerstvo financií SR, daň z príjmov
zo závislej činnosti

Zamestnanci majú povinnosť voči zamestnávateľovi, ale aj zamestnávateľ má povinnosti voči zamestnancom. Tento vzťah je vymedzený pomerne veľkou skupinou zákonov, akými sú napr. Zákon č. 595/2003 Z.z. o dani z príjmov v zn.n.p. (ZDP), zákon č. 311/2001 Z.z. Zákonník práce v zn.n.p.(ZP), zákon č. 152/1994 Z.z. o sociálnom fonde v zn.n.p., zákon č. 283/2002 Z.z. o cestovných náhradách v zn.n.p., zákon č. 580/2004 Z.z. o zdravotnom poistení v zn.n.p., zákon č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení, zákon č. 462/2003 Z.z. o náhrade príjmu pro dočasnej pracovnej neschopnosti, zákon č. 55/2017Z.z. o štátnej službe v zn.n.p., zákon č. 35/2019 Z.z. o finančnej správe v zn.n.p., ...

Stručné vymedzenie niektorých povinností

Zamestnanec je podľa § 5 ods. 1 písm. a) ZDP pri výkone práce je povinný dodržiavať pokyny alebo príkazy platiteľa príjmu, podľa ďalších ustanovení ZDP tiež predkladať zamestnávateľovi doklady (napr. pri uplatňovaní nároku na daňový bonus na vyživované dieťa, podpísať žiadosť o vykonanie ročného zúčtovania preddavkov na daň, ak chce, aby mu toto ročné zúčtovanie zamestnávateľ vykonal, podpísať vyhlásenie na zdanenie príjmov, ak si chce priebežne uplatňovať nezdaniteľnú časť základu dane na daňovníka..), oznámiť zamestnávateľovi zmeny podmienok, a pod. Podľa § 47 ods. 1 písm. b) ZP je zamestnanec povinný podľa pokynov zamestnávateľa vykonávať práce osobne podľa pracovnej zmluvy v určenom pracovnom čase a dodržiavať pracovnú disciplínu.....

Zamestnávateľ je pred uzatvorením pracovnej zmluvy povinný oboznámiť fyzickú osobu s právami a povinnosťami, ktoré pre ňu vyplývajú z pracovnej zmluvy, s pracovnými podmienkami a mzdovými podmienkami, za ktorých má prácu vykonáva, zabezpečiť primerané pracovné podmienky pre zamestnancov, je povinný zrážať a správcovi dane odvádzať preddavky na daň z príjmov zo závislej činnosti, povinné poistné na SP a ZP odvádzať poisťovníam, zasielať výkazy správcovi dane, do Sociálnej a zdravotných poisťovní, vyplácať odmenu za vykonanú prácu, vyplácať náhradu príjmu prvých 10 dní dočasnej pracovnej neschopnosti, umožniť zamestnancom čerpanie dovolenky.....

Zamestnanecké benefity

Zamestnávateľ poskytuje zamestnancom aj plnenia, ktoré sa všeobecne nazývajú **zamestnaneckými benefitmi (benefity)**, ktoré sú dôležitým nástrojom motivačnej a sociálnej politiky zamestnávateľa a budovania vzájomného vzťahu zamestnanec-zamestnávateľ.

1. Výraz „benefit“ nie je upravený v žiadnom predpise, ale ide o plnenia, ktorých poskytovanie je
  - upravené zákonmi, resp. všeobecnoprávnymi predpismi,
  - dohodnuté v kolektívnej alebo pracovnej zmluve alebo v internej smernici,
  - dobrovoľným plnením zamestnávateľa svojmu zamestnancovi.
2. Benefity môžu zamestnancovi od zamestnávateľa plynúť vo forme
  - peňažnej alebo
  - nepeňažnej.
3. Z daňového hľadiska nahliadame na benefity tak, že
  - nie sú predmetom dane, alebo
  - sú od dane oslobodené, alebo
  - je zamestnávateľ povinný ich zdať.

Benefity podľa právnych predpisov

Stravné

Stravné je povinným benefitom, napr. podľa zákona o cestovných náhradách. Niekedy sú zamieňané pojmy príspevok na stravu a stravné. Stravné je poskytované podľa tohto zákona a podľa § 5 ods. 5 písm. a) ZDP nie je predmetom dane. Predmetom dane teda nie je cestovná náhrada poskytovaná v súvislosti s výkonom závislej činnosti do výšky, na ktorú vznikne zamestnancovi nárok podľa osobitných predpisov, okrem vreckového poskytovaného pri zahraničnej pracovnej ceste, Ak by poskytol zamestnávateľ cestovnú náhradu, ktorej súčasťou je aj stravné vo vyššej ako nárokovej sume, ide o zdaniteľný príjem zamestnanca.

Osobné ochranné pomôcky

Zamestnávateľ poskytuje zamestnancom OOP, hygienické prostriedky, pracovné oblečenie podľa osobitných predpisov – uniformy, ochranné pomôcky zvéračov, vedcov, lekárov..... Podľa § 5 ods. 5 písm. b) a ods. 6 ZDP nie je predmetom dane pre zamestnanca (nezdaní sa) nepeňažné plnenie vo výške hodnoty poskytovaných osobných ochranných pracovných prostriedkov podľa osobitných predpisov, osobných hygienických prostriedkov a pracovného oblečenia (napr. pracovné odevy, uniformy) vrátane ich udržiavania alebo suma, ktorou zamestnávateľ uhrádza zamestnancovi preukázané výdavky vynaložené na tieto účely.

Poznámka: Oslobodenie od dane platí aj pre takéto plnenia poskytované žiakovi strednej odbornej školy a žiakovi odborného učilišťa, s ktorým má zamestnávateľ zmluvu uzavretú v rámci duálneho vzdelávania.

Poznámka: Tento benefit je možné aj paušalizovať a nie je predmetom dane za podmienky, ak pri výpočte paušálnej sumy zamestnávateľ vychádzal z priemerných podmienok rozhodujúcich na poskytovanie týchto plnení, pričom ich výška bola určená na základe preukázanej kalkulácie skutočných výdavkov.

Ochrana zdravia - rehabilitácie, rekondičné pobyty

Podľa zákonov, ktoré sa zaoberajú ochranou zdravia, prevenciou chorôb z povolania alebo pracovných úrazov a pod. sú vymedzené niektoré skupiny zamestnancov, ktorým je zamestnávateľ povinný zabezpečovať preventívne lekárske prehliadky, liečebné pobyty alebo rehabilitácie. Ide napr. o zamestnancov pracujúcich v sťažných pracovných podmienkach, rizikových pracoviskách, napr. vo výškach, o zamestnancov, ktorí pracujú s nebezpečným alebo infekčným materiálom, napr. niektorí vedci, lekári, tiež napr. o vodičov MHD a pod. Podľa § 5 ods. 5 písm. e) ZDP nie je predmetom dane (zamestnancovi sa nezdaňuje) hodnota poskytovaných rekondičných pobytov, rehabilitačných pobytov, kondičných rehabilitácií a preventívnej zdravotnej starostlivosti **v prípadoch a za podmienok ustanovených osobitným predpisom.**

Vzdelávanie zamestnancov

Podľa § 153,154 ZP sa zamestnávateľ sa stará o prehlbovanie kvalifikácie zamestnancov alebo o jej zvyšovanie. Zamestnancovi, ktorý vstupuje do pracovného pomeru bez kvalifikácie, zabezpečuje zamestnávateľ získanie kvalifikácie zaškolením alebo zaučením. Zamestnávateľ je oprávnený uložiť zamestnancovi zúčastniť sa na ďalšom vzdelávaní s cieľom prehĺbiť si kvalifikáciu.

Podľa § 5 ods. 7 písm. a) ZDP je od dane oslobodená suma vynaložená zamestnávateľom na vzdelávanie zamestnanca. Ak ide o zvyšovanie stupňa vzdelania na vysokoškolské prvého alebo druhého stupňa, ZDP ukladá podmienku trvania pracovnoprávneho vzťahu, služobného pomeru, štátnozamestnaneckého pomeru alebo členského pomeru zamestnanca u tohto zamestnávateľa, alebo obdobného vzťahu, v ktorom je daňovník pri výkone práce pre platiteľa príjmu povinný dodržiavať pokyny alebo príkazy platiteľa príjmu, k začiatku príslušného akademického roka nepretržite aspoň 24 mesiacov, ktoré súvisí s činnosťou alebo s podnikaním zamestnávateľa; toto oslobodenie sa nevzťahuje na sumy vyplácané zamestnancovi ako náhrada za ušlý zdaniteľný príjem.

Poznámka: V minulosti bolo od dane oslobodené len doškolovanie zamestnancov, čo v praxi robilo niekedy problém pri identifikácii, či ide o vzdelávanie, alebo „iba“ o doškolovanie (zdokonaľovanie sa). Ale aj naďalej platí, že vzdelávanie zamestnanca musí súvisieť s činnosťou alebo s podnikaním zamestnávateľa.

Príspevky na stravovanie

Tieto príspevky sú najčastejšie pertraktovaným benefitom, ktorý sú zamestnávateľia povinní poskytovať zo zákona – napr. podľa § 152 ZP.

Poznámka: Zamestnávateľ je povinný zabezpečovať zamestnancom vo všetkých zmenách stravovanie zodpovedajúce zásadám správnej výživy priamo na pracoviskách alebo v ich blízkosti. Túto povinnosť nemá voči zamestnancom vyslaným na pracovnú cestu, s výnimkou zamestnancov vyslaných na pracovnú cestu, ktorí na svojom pravidelnom pracovisku

odpracovali viac ako štyri hodiny, a voči zamestnancom, ktorým poskytuje finančný príspevok na stravovanie.

Zamestnávateľ príspevok poskytuje vo forme

- nepeňažnej (zabezpečenie stravy – jedáleň, od 2023 elektronické stravovacie karty, ale ak ich použitie nie je z hľadiska umiestnenia pracoviska možné, gastrolístky),
- peňažnej (príspevok na stravu).

Podľa § 5 ods. 7 písm. b) ZDP je pre zamestnanca príspevok na stravovanie príjem

- od dane oslobodený, ak je poskytnutý v súlade s osobitným predpisom, napr. ZP, pričom však môže byť dofinancovaný z prostriedkov sociálneho fondu do akejkoľvek výšky, alebo
- zdaniteľný, ak je poskytnutý nad rámec osobitného predpisu.

Príspevok na rekreáciu, na organizované aktivity detí počas prázdnin

Podľa § 152a ZP povinne príspevok na rekreáciu v sume 55 % oprávnených výdavkov, najviac však v sume 275 € za kalendárny rok poskytuje zamestnávateľ, ktorý zamestnáva viac ako 49 zamestnancov tomu zamestnancovi, ktorého pracovný pomer u tohto zamestnávateľa trvá nepretržite najmenej 24 mesiacov. Zamestnanec však o príspevok žiada a dokladá potrebnými dokladmi. U zamestnanca, ktorý má dohodnutý pracovný pomer na kratší pracovný čas, sa najvyššia suma príspevku (275 €) za kalendárny rok zníži v pomere zodpovedajúcom kratšiemu pracovnému času. Príspevok poskytnutý v súlade so ZP je podľa § 5 ods. 7 písm. b) ZDP od dane oslobodený. Ak by zamestnávateľ poskytol príspevok vo vyššej sume, alebo by neboli dodržané podmienky ustanovené v ZP, ide pre zamestnanca o zdaniteľný príjem.

Poznámka: Príspevok nemusí byť poskytnutý iba na rekreáciu zamestnanca, ale aj na organizované viacdenné aktivity a zotavovacie podujatia počas školských prázdnin na území SR pre dieťa zamestnanca navštevujúce základnú školu alebo niektorý z prvých štyroch ročníkov gymnázia s osemročným vzdelávacím programom.

Povinné poistné

Suma povinného poistného na sociálne a zdravotné poistenie zamestnanca sa skladá z dvoch častí – časť, ktorú je povinný zamestnávateľ strhnúť zo zdaniteľného príjmu zamestnanca a časť, ktorú je **povinný** platiť v súvislosti so zamestnancom zamestnávateľ za seba. Napr. podľa zákona o sociálnom poistení, zákon o zdravotnom poistení. Ide o benefit, ktorý mnohí zo zamestnancov za benefit nepovažujú. Podľa § 5 ods. 7 písm. e) ZDP je od dane oslobodené poistné na verejné zdravotné poistenie, poistné na sociálne poistenie, poistné na sociálne zabezpečenie a povinné príspevky na starobné dôchodkové sporenie podľa osobitného predpisu alebo poistné a príspevky na zahraničné poistenie rovnakého druhu, ktoré je **povinný platiť zamestnávateľ za zamestnanca**.

Náhrada príjmu pri dočasnej pracovnej neschopnosti hradená zamestnávateľom

Zákon o náhrade príjmu pri dočasnej pracovnej neschopnosti (DPN) upravuje podmienky, výšku nároku a poskytovanie náhrady príjmu pri DPN zamestnanca (náhrada príjmu) prvých 10 dní, počas ktorých je zamestnanec DPN a náhradu vypláca zamestnávateľ.

Podľa § 5 ods. 7 písm. f) ZDP je od dane oslobodená náhrada príjmu a príplatok k náhrade príjmu pri DPN poskytovaná zamestnávateľom svojmu zamestnancovi podľa zákona o náhrade príjmu pri DPN.

Poznámka: Pri všetkých benefitoch sú uvádzané aj ustanovenia ZDP.

V druhej časti príspevku sa budeme zaoberať poskytovaním nepovinných benefitov a ich zdaňovaním.

Ing. Viera Mezeiová

www.cus.sk

